

SAMPENSION LIVSFORSIKRING A/S, CVR.NR. 55 83 49 11

# ÅOP OG ÅOK 2018

**sampension**  
mere værd

## Indholdsfortegnelse

Indledning .....	3
Nøgletallene ÅOK og ÅOP.....	4
Metodebeskrivelse .....	4
Selskabserklæring.....	9
Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP.....	10

## Indledning

For at sikre åbenhed og gennemsigtighed om omkostningerne i pensionsordningerne har Forsikring og Pensions bestyrelse vedtaget en standard for beregning og visning af omkostninger (AOK og AOP), der er fælles for hele branchen. Omkostningsstandarderne medfører, at alle pensionselskaber skal udarbejde en metodebeskrivelse, et afstemningsskema samt en revisionsinstruks, der tilsammen danner baggrund for den uafhængige revisors erklæring. Den uafhængige revisor skal påse, at de årlige omkostninger, der oplyses til kunderne, er opgjort efter selskabets metodebeskrivelse.

Forsikring og Pensions standard for opgørelse af omkostninger betyder, at det er muligt at sammenligne de forskellige selskabers omkostninger i forbindelse med pensionsordningen.

Omkostningsdokumenterne skal publiceres på selskabernes hjemmeside, så de er let tilgængelige. Beskrivelsen af opgørelsen af omkostninger er primært rettet mod personer, der er fortrolige med pensionsforhold.

Sampension Livsforsikring A/S har opgjort kundernes omkostninger ud fra den standard, der er defineret af Forsikring og Pension. Sampension har over en længere periode arbejdet målrettet på at sænke både administrationsomkostninger og investeringsomkostninger i pensionsordningen. Sampension er således et af de pensionselskaber, der administrerer kundernes pensionsordning med de laveste årlige omkostninger.

I nedenstående tabel ses udviklingen i kundernes administrations- og investeringsomkostninger siden 2016:

### Administrationsomkostninger i kroner

	2018	2017	2016
<b>Administrationsomkostninger</b>	420	420	480

Administrationsomkostningerne for 2018 er uændret i forhold til 2017.

### Investeringsomkostninger i procent

	2018	2017	2016
<b>Aktier</b>	0,50 %	0,51 %	0,47 %
<b>Obligationer</b>	0,12 %	0,11 %	0,11 %
<b>Alternative investeringer</b>	0,84 %	0,74 %	0,80 %
<b>3 i 1 Livspension i alt</b>	<b>0,47 %</b>	<b>0,44 %</b>	<b>0,43 %</b>
<b>Gennemsnitsrente</b>	<b>0,56 %</b>	<b>0,55 %</b>	<b>0,50 %</b>
<b>Bonuskapital</b>	<b>0,26 %</b>	<b>0,26 %</b>	<b>0,27 %</b>

Investeringsomkostningerne i procent er for 3 i 1 Livspension stigende i forhold til 2017. Stigningen skyldes, at der fra Forsikring og Pension er udarbejdet en ny omkostningshenstilling, hvor det bl.a. fremgår, at omkostningerne for obligationer af typen CDO'er og CLO'er skal medtages. Omkostningerne for gennemsnitsrente er på samme niveau som i 2017.

Kunderne i Sampension kan finde deres individuelle omkostninger og deres omkostningsprocent ved at logge ind på [www.sampension.dk](http://www.sampension.dk) og se under "Kunde", "Din pensionsordning" og "Få overblik over din pensionsordning".

## Nøgletallene ÅOK og ÅOP

ÅOK er de Årlige Omkostninger i Kroner og viser de samlede administrations- og investeringsomkostninger.

ÅOP er de Årlige Omkostninger i Procent og viser omkostningerne i procent af gennemsnitlig opsparing.

ÅOK og ÅOP vises i Sampensions omkostningsmåler. Omkostningsmåleren kan anvendes til at sammenligne selskaberne på tværs af branchen.

## Metodebeskrivelse

Metodebeskrivelsen nedenfor indeholder forklaring til, hvordan ÅOK/ÅOP er opgjort. Hvor der ikke eksplicit er nævnt enten markedsrente (3 i 1 Livspension og Linkpension) eller gennemsnitsrente, gælder beskrivelsen for begge typer af produkter.

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
De samlede administrationsomkostninger	Der fastsættes et omkostningsbidrag direkte på policerne til dækning af administration af pensionsordningerne.  De vejledende omkostninger for sundhedsforsikring knyttet til en pensionsordning beregnes som præmien gange samme omkostningsssats, som gælder for rene risikoforsikringer.	Der anvendes ikke fordelingsnøgler, da de direkte administrationsomkostninger er opgjort på den enkelte forsikringskontrakt
Omkostnings- og risikoresultat	Ikke relevant da Sampension følger reglerne i kontributionsbekendtgørelsen	
De samlede investeringsomkostninger	Investeringsomkostningerne opgøres ud fra følgende metoder: <u>Obligationer</u>  Internt administrerede obligationer: De faktiske omkostninger i form af depotgebyrer, transaktionsomkostninger og tilhørende administrationsomkostninger anvendes. De samlede bogførte investeringsomkostninger fordeles mellem markedsrente og gennemsnitsrente ud fra de gennemsnitlige beholdninger. De gennemsnitlige beholdninger beregnes som et månedligt gennemsnit.	De interne investeringsomkostninger, som er indeholdt i regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" i selskabets årsregnskab, fordeles mellem gennemsnitsrenteproduktet, basisfonde og Linkpension ud fra de gennemsnitlige beholdninger fordelt på de aktivtyper, som er specificeret i administrationsaftalen mellem Sampension Administrationselskab A/S og Sampension Livsforsikring A/S.

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<p>Eksternt administrerede obligationer indenlandske: En gang årligt hentes ÅOP for de eksterne investeringsforeninger på Investeringsforeningsrådets hjemmeside. ÅOP ganges på den gennemsnitlige beholdning for henholdsvis markedsrente og gennemsnitsrente. De gennemsnitlige beholdninger beregnes som et månedligt gennemsnit.</p> <p><u>Noterede aktier</u></p> <p>Internt administrerede noterede aktier: Se under Internt administrerede obligationer.</p> <p>Eksternt administrerede noterede aktier indenlandske: Se under Eksternt administrerede obligationer indenlandske.</p> <p>Eksternt administrerede noterede udenlandske aktier og ETF/ETN, hvor det bagvedliggende aktiv er udenlandske aktier: T.E.R (Total Expense Ratio) som oplyst af den udenlandske investeringsforening plus tillæg jf. tabel 6.2 i F&amp;P omkostningshenstilling.</p> <p><u>Fonde baseret på tilsagn</u></p> <p>For aktivkategorierne Ejendomsfonde, Skovfonde og Private Equity indgår for nogle af fondene faktiske investeringsomkostninger. For de øvrige fonde er investeringsomkostningerne beregnet efter branchens fælles omkostningssatser. Satsen ganges på årlige gennemsnit af det afgivne tilsagn.</p> <p>Herudover er eventuelle handelsomkostninger og lignende indeholdt i regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" i selskabets årsregnskab medtaget.</p>	<p><u>Basisfonde:</u></p> <p>ÅOP for basisfonde (aktier, obligationer og alternativer) opgøres som forholdet mellem de samlede opgjorte investeringsomkostninger i kroner i hver basisfond og de gennemsnitlige beholdninger i basisfondene.</p> <p><u>Linkpension:</u></p> <p>Opgøres fra forsikrings-systemets oplysninger om den enkelte forsikringskontrakts depotandele primo hver måned i fondene i Linkpension. Ud fra de opgjorte ÅOP'er omregnet til månedlige omkostningsprocenter for den enkelte fond, opgøres forsikringskontaktens ÅOK.</p> <p><u>Gennemsnitsrente:</u></p> <p>Investeringsomkostningerne vedr. gennemsnitsrentemiljøet fordeles mellem tegningsreserver, bonuskapital og egenkapital.</p> <p>Fordelingen sker via procentandele, som beregnes som forholdet mellem de gennemsnitlige regnskabsmæssige hensættelser, den gennemsnitlige hensættelse vedr. bonuskapital, den gennemsnitlige egenkapital og summen af de nævnte.</p> <p>Der opgøres en omkostningsprocent for hver andel jf. ovenfor, som forholdet mellem andelen af investeringsomkostningerne og gennemsnittet af tegningsreserverne, bonuskapital og egenkapital opgjort primo hver måned.</p> <p>De årlige omkostningssatser vedr. tegningsreserverne og bonuskapitalen omregnes til en månedlig sats. I</p>

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<p><u>Fonde baseret på andet end tilsagn</u></p> <p>Hedgefonde: For hedgefonde anvendes faktiske satser for management fee og faktiske omkostninger i henhold til oplysninger fra fonden. Satsen ganges på markedsværdien ultimo året.</p> <p>Kreditfonde (COF): For kreditfonde med præstationsafhængige omkostninger benyttes de samlede estimerede management fee inkl. carry i kroner omregnet til en procentsats i forhold til de gennemsnitlige markedsværdier. For de øvrige kreditfonde er management fee beregnet på baggrund af den kontraktlige sats ganget på gennemsnitlige markedsværdier.</p> <p><u>Unoterede aktier inkl. CO-investeringer</u></p> <p>Handelsomkostninger og administrationsomkostninger indeholdt i regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" i selskabets årsregnskab, samt øvrige omkostninger ved investering er medtaget. Disse omkostninger er medtaget et år forskudt.</p> <p><u>Afledte finansielle instrumenter</u></p> <p>Handelsomkostninger og administrationsomkostninger indeholdt i regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" i selskabets årsregnskab, som er transaktionsgebyrer og depotgebyrer, er medtaget.</p> <p><u>Strukturerede produkter</u></p> <p>Handelsomkostninger, administrationsomkostninger og management fee er indeholdt i regnskabsposten 2.7.</p>	<p>forsikringssystemet ganges den månedlige sats på den enkelte forsikringskontrakts tegningsreserve og bonuskapital primo hver måned for at finde forsikringskontraktens ÅOK vedrørende investeringsomkostninger.</p>

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<p><u>Direkte ejede investeringer og unoterede aktier</u></p> <p>Ejendomsselskaber: Sampensions andel af de faktiske omkostninger indeholdt i regnskabsposten 2.7 i form af interne omkostninger til administration af selskabet samt eventuelle handelsomkostninger er medtaget.</p> <p><u>CLO'er og CDO'er</u></p> <p>Handelsomkostninger, administrationsomkostninger og management fee er indeholdt i regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" i selskabets årsregnskab.</p> <p>Investeringsomkostningerne vedrørende CLO'er og CDO'er er beregnet efter den aftalte kontraktlige kuponrente.</p> <p>Er investeringsomkostningerne vedrørende CLO'er og CDO'er uden aftalt kuponrente, så skal investeringen behandles som en investering i private equity.</p> <p>Investeringsomkostningerne er beregnet efter branchens fælles omkostningssatser. Satsen ganges på det årlige gennemsnit af markedsværdien.</p>	
Risikoforrentning til al basiskapital	Gennemsnitsrente: Risikoforrentning for garanterede forsikringsordninger er opgjort i henhold til Sampensions anmeldte overskudspolitik.	
Garantibetaling	Ikke relevant	
Mægleromkostninger	Ikke relevant	

## Afstemningskema

Nr.	Post	mio.kr.		
1a	Summen af AOK oplyst til kunderne			707
1b	Summen af AOK fordelt på kunder, der enten har forladt selskabet, eller hvor policen er afgangsført			9
1c	Summen af AOK for genforsikringsbestande og enkeltstående risikodækninger			209
1d	Summen af endnu ikke oplyst AOK			0
<b>1</b>	<b>Summen af AOK til kunderne</b>			<b>926</b>
	<b>Omkostningspost</b>	<b>Gennemsnit- rente</b>	<b>Markedsrente</b>	<b>Sum</b>
2	Administrations- og erhvervelssomkostninger, jf. resultatopgørelsen	91	82	172
3	Leje af egen domicilejendom			0
4	Omkostninger til forsikringsformidlere			0
5	Forsikringsmæssige driftsomkostninger i datterselskaber			
6	Administrationsomkostninger hos eksterne leverandører af forsikringsydelser		0	0
7	Administrations- og erhvervelssomkostninger i SUL-forsikringer vist i note for de pågældende forsikringer			0
8	Over-/underskud på administrations- og erhvervelssomkostningerne, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	-1	-1	-2
9	Investeringsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	134	87	221
10	Øvrige investeringsomkostninger i fonde, datterselskaber, investeringsforeninger mv.	237	323	559
11	Over-/underskud på investeringsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)			0
12	Investeringsomkostninger forbundet med basiskapitalen (modregningspost)	-9		-9
13	Risikoforrentning inkl. udligning af skyggekonti	14		14
14	Garantibetalinger			0
15	Omkostnings- og risikoresultat	1	1	3
16	Øvrige omkostninger, der kan specificeres	-6	-8	-14
<b>17</b>	<b>I alt</b>	<b>461</b>	<b>483</b>	<b>944</b>
18	Post 1 minus post 17			-18
<p><b>Forklaring til hvilke kundegrupper, der indgår i post 1c og 1d:</b></p> <p>1c Indirekte forsikring, rene risikoforsikringer f.eks. fortsættelsesforsikringer og policer, hvor der alene er gruppelivsdækning.</p> <p>1d Policer, der ikke håndteres i forsikringssystemet.</p>				



## Selskabserklæring

Sampension Livsforsikring A/S har dags dato behandlet og godkendt selskabets metodebeskrivelse og afstemningsskema for regnskabsåret 2018.

Det er vores opfattelse, at metodebeskrivelsen og afstemningsskemaet er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Det er endvidere vores opfattelse, at beregningen af ÅOK og ÅOP samt de metodemæssige valg, der er redegjort for i metodebeskrivelsen, er i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Endelig er det vores opfattelse, at afstemningen mellem summen af de kundespecifikke ÅOK'er og årsregnskabet samt selskabets øvrige registreringer er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Hellerup, den 1. marts 2019

Flemming Windfeld

Matematisk direktør

Morten Lund Madsen

Økonomidirektør

## Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP

### Til ledelsen i Sampension Livsforsikring A/S

Vi har i overensstemmelse med Forsikring & Pensions henstilling i LP-information 50/18 foretaget en gennemgang af metodebeskrivelse, afstemningsskema og beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK (årlige omkostninger i kroner) og ÅOP (årlige omkostninger i procent) for Sampension Livsforsikring A/S for 2018.

#### Ledelsens ansvar

Ledelsen har ansvaret for, at metodebeskrivelsen, afstemningsskemaet samt beregning og fordeling af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er udarbejdet i overensstemmelse med LP-information 50/18.

#### Revisors ansvar

Vores ansvar er på baggrund af vores gennemgang alene at udtrykke en konklusion om, hvorvidt selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med LP-information 50/18 og den udarbejdede metodebeskrivelse og selskabets øvrige registreringer.

Selskabets metodebeskrivelse og afstemningsskema er dateret den 1. marts 2019.

#### Det udførte arbejde

Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med den internationale standard om erklæringsopgaver med sikkerhed ISAE 3000 og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning samt i overensstemmelse med instruksen i LP-information 50/18 fra Forsikring & Pension med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningsskema og selskabets øvrige registreringer.

PricewaterhouseCoopers er underlagt international standard om kvalitetsstyring, ISQC 1, og anvender således et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterede politikker og procedurer vedrørende overholdelse af etiske krav, faglige standarder og gældende krav i lov og øvrig regulering.

Vi har overholdt kravene til uafhængighed og andre etiske krav i FSR — danske revisors retningslinjer for revisors etiske adfærd (Etiske regler for revisorer), der bygger på de grundlæggende principper om integritet, objektivitet, faglig kompetence og fornøden omhu, fortrolighed og professionel adfærd.

Det udførte arbejde er foretaget ved hjælp af begrænsede stikprøver, interviews og proceduregennemgang, og vi har herunder påset, om

- selskabet beregner omkostningselementerne, herunder ÅOK og ÅOP, på den måde, som selskabet har beskrevet i metodebeskrivelsen,
- der er overensstemmelse mellem de oplysninger, som fremgår af afstemningsskemaet, og årsregnskabet 2018 samt selskabets øvrige registreringer,
- de metodemæssige valg, som selskabet har redegjort for i metodebeskrivelsen, er anvendt i afstemningsskemaet,
- selskabet har udarbejdet en afstemning af, at samtlige opgjorte omkostninger er fordelt på selskabets kunder, samt at
- selskabet har godtgjort, at det ÅOK og ÅOP, som den enkelte kunde oplyses om, svarer til de omkostninger, som selskabet beregningsmæssigt har pålignet kunden.

Det udførte arbejde har ikke omfattet:

- Kontrol af fordelingen af de opgjorte omkostninger mellem de enkelte kunder samt den enkelte kundes oplysninger om ÅOK og ÅOP.

## **Konklusion**

Ved det udførte arbejde er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP ikke i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningskema og selskabets øvrige registreringer.

Hellerup, den 1. marts 2019  
PricewaterhouseCoopers  
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab  
CVR-nr. 33 77 12 31

Christian F. Jakobsen  
statsautoriseret revisor

Claus Christensen  
statsautoriseret revisor